

Informační leták

Zaměstnávání zahraničních pracovníků v Německu

Otázky, odpovědi a tipy pro zaměstnance a zaměstnavatele

Úvod k tomuto informačnímu letáku

Pokud chcete být jako cizinec zaměstnán v Německu, potřebujete zpravidla pobytový titul, který vám umožňuje získat zaměstnání. Pobytový titul udělují místně příslušné cizinecké úřady (*německy: Ausländerbehörde*). Ty jsou také Vaší první zastávkou, kde obdržíte informace o pobytu a získání práce.

Zpravidla musí příslušná agentura práce (*německy: Agentur für Arbeit*) s udělením pobytového titulu souhlasit z důvodu situace na trhu práce. K tomuto účelu cizinecký úřad zapojuje agenturu práce do interního řízení.

Pro zaměstnance¹ ze zemí, které vstoupily do Evropské Unie k 1. květnu 2004 a k 1. lednu 2007 platí zvláštní úpravy (viz kapitola 14).

Tento leták informuje o nejdůležitějších zákonných předpisech, které je třeba respektovat při výkonu zaměstnání cizinci. Právní stav zde ale nemůže být popsán vyčerpávajícím způsobem. Pokud budete mít dotazy, pracovníci cizineckých úřadů a agentur práce Vám rádi poradí.

V **kapitole 1** jsou vysvětleny **důležité pojmy** a **právní podklady** k zaměstnávání cizinců a **obecné pokyny**.

Kapitola 2 se zabývá získáním práce cizinci, pro které **není zapojení agentury práce nutné**.

Kapitoly 3 až 5 obsahují předpoklady, za kterých agentura práce uděluje **souhlas** k přijetí určitého zaměstnání.

Kapitola 6 vysvětluje zvláštnosti pro cizince, kteří si již zřídili své **trvalé bydliště nebo obvyklý pobyt na území Spolkové republiky**.

Kapitola 7 obsahuje pokyny k **postupu** pro udělení souhlasu. Tam jsou obsaženy také zvláštní pokyny pro **zaměstnavatele**, kteří chtějí cizince zaměstnávat.

Kapitoly 8 až 15 obsahují **další důležité aspekty** pro přijetí zaměstnání cizinci na území Spolkové republiky.

¹ Všechny pojmy platí stejně pro zaměstnance ženského i mužského pohlaví.

OBSAH

1	OBECNĚ	5
1.1	PRÁVNÍ PODKLADY	5
1.2	DŮLEŽITÉ POJMY	5
1.3	POBYTOVÝ TITUL	6
2	PŘIJETÍ ZAMĚŠTNÁNÍ BEZ ZAPOJENÍ AGENTURY PRÁCE	7
2.1	PRO PŘIJETÍ ZAMĚŠTNÁNÍ BEZ SOUHLASU AGENTURY PRÁCE JSOU OPRÁVNĚNI.....	7
2.2	UDĚLENÍ POBYTOVÉHO TITULU ZA ÚČELEM ZAMĚŠTNÁNÍ NEVYŽADUJE SOUHLAS AGENTURY PRÁCE PRO.....	7
3	SOUHLAS PRO ZAMĚŠTNÁNÍ, KTERÁ NEPŘEDPOKLÁDAJÍ ŽÁDNÉ ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ	11
4	SOUHLAS PRO ZAMĚŠTNÁNÍ, KTERÁ PŘEDPOKLÁDAJÍ ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ PRACOVNÍKŮ	13
5	SOUHLAS SE ZAMĚŠTNÁNÍM NA ZÁKLADĚ MEZISTÁTNÍCH DOHOD	15
6	CIZINCI, KTERÍ MAJÍ OBVYKLÝ POBYT V NĚMECKU	16
6.1	ZÁSADA.....	16
6.2	ZAMĚŠTNÁNÍ BEZ POVOLENÍ	16
6.3	SOUHLAS SE ZAMĚŠTNÁNÍM BEZ OMEZENÍ	16
6.4	ŽADATELÉ O AZYL A TRPĚNÍ CIZINCI	17
7	POSTUP PRO UDĚLENÍ SOUHLASU	18
7.1	ŽÁDOST O POBYTOVÝ TITUL ZA ÚČELEM PŘIJETÍ PRACOVNÍHO POMĚRU.....	18
7.2	PŘÍSLUŠNÁ AGENTURA PRÁCE	18
7.3	KONTROLA PŘEDPOKLADŮ PRO UDĚLENÍ SOUHLASU AGENTUROU PRÁCE	18
7.4	ÚVOD KE SNAZE O ZPROSTŘEDKOVÁNÍ PRÁCE.....	19
7.5	OMEZENÍ UDĚLOVÁNÍ SOUHLASU AGENTUROU PRÁCE	19
8	ODMÍTNUTÍ SOUHLASU	20
9	ODVOLÁNÍ	20
10	UKONČENÍ SOUHLASU	20
11	ŽÁDOST O VSTUPNÍ VÍZUM ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ PRÁCE	20
12	PŘESTUPEK PROTI PRÁVNÍMU ŘÁDU	21
13	PŘECHODNÉ ÚPRAVY PODLE ZÁKONA O POBYTU	21
14	PŘECHODNÉ ÚPRAVY PRO PRACOVNÍKY Z NOVÝCH ČLENSKÝCH ZEMÍ EU	22
15	OCHRANA DAT	23

Předmluva

K 1. lednu 2005 vstoupil v platnost Přistěhovalecký zákon

Nové právo nahrazuje dosavadní dvojí schvalovací řízení pro povolení k pobytu a k práci jedním úředním interním schvalovacím řízením. Povolení k získání práce se v budoucnu bude udělovat společně s pobytovým titulem od cizineckého úřadu, pokud pracovní agentura zaměstnání odsouhlasí.

- **Cizinci, kteří chtějí získat zaměstnání, musí proto o příslušný pobytový titul žádat u příslušného cizineckého úřadu. Ten zapojí pak pracovní agenturu. Tento postup platí jak pro nově přistěhované pracovníky, tak pro cizince, kteří mají trvalé bydliště nebo obvyklý pobyt v Německu (viz kapitola 6).**

Cizinci, kteří chtějí nově přicestovat do Německa, musí před příjezdem požádat u příslušného německého zahraničního zastoupení ve své zemi původu (velvyslanectví, konzulát) o vízum k získání práce. Zahraniční zastoupení zapojí do rozhodování o žádosti k přicestování příslušný cizinecký úřad v Německu, který zásadně spolupracuje s příslušnou pracovní agenturou.

O vízum by mělo být požádáno pokud možno včas před plánovaným přijetím práce, protože doba zpracování často zabere delší časový interval.

Postup je popsán v kapitole 11.

- **Pro pracovníky, kteří pocházejí ze zemí, které vstoupily do Evropské Unie k 1. květnu 2004 a k 1. lednu 2007 (dále označovány jako nové členské země EU) platí jiná pravidla: mohou přicestovat do Německa bez víza a nepotřebují žádný pobytový titul. Pracovníci z nových členských zemí EU (s výjimkou Malty a Kypru) potřebují pro přijetí zaměstnání v přechodném období však nadále Pracovní povolení EU (Arbeitsgenehmigung-EU), které mu udělí příslušná pracovní agentura (viz. kapitola 14).**
- **Tento informační leták je pravidelně aktualizován. Slouží k tomu, abyste měli obecné informace a nemůže zcela popsat všechna ustanovení. Proto se prosím obraťte na Vaši pracovní agenturu nebo cizinecký úřad, pokud máte další dotazy nebo nejasnosti.**
- **Pokud máte připojení k internetu, můžete si tento informační leták také otevřít na stránce:**
www.arbeitsagentur.de > Veröffentlichungen > Merkblätter <
Na internetu je vždy aktuální verze.
- **Na internetu najdete další letáky, brožury, informace a předtištěné formuláře Spolkové agentury práce, například o povolení pro absolventy vysokých škol, odborné pracovníky, au-pair, zaměstnance na smlouvu o dílo, sezónní zaměstnance, výpomoc v domácnosti a zahraniční dělníky.**

1 Obecně

1.1 Právní podklady

Následující zákony a vyhlášky jsou určující pro rozhodnutí o udělení pobytového titulu, které opravňuje k přijetí práce:

- Zákon o řízení a regulaci imigrace a o úpravě pobytu a integraci občanů Unie a cizinců (Přistěhovalecký zákon – Zuwanderungsgesetz; ZuWG) z 30. července 2004
- Zákon o pobytu, výdělečné činnosti a integraci cizinců na území Spolkové republiky (Zákon o pobytu – AufenthG- část Přistěhovaleckého zákona)
- Nařízení o povolení k vykonávání zaměstnání nově přijíždějících cizinců (Nařízení o zaměstnávání – BeschV)
- Nařízení o postupu a povolení k vykonávání zaměstnání cizinců, kteří žijí na území Německa (Nařízení o postupu při zaměstnávání - BeschVerfV)
- Nařízení o možnostech přístupu zahraničních absolventů vysokých škol na trh práce (Nařízení o přístupu vysokoškolských absolventů – HSchulAbsZugV)

A také dále pro udělení pracovního povolení v rámci EU:

- Sociální zákoník - třetí kniha – SGB III
- Předpisy upravující vydávání pracovních povolení – ArGV
- Nařízení o výjimkách ze zákazu nábory pracovních sil – HSchulAbsZugV
- Nařízení o přístupu vysokoškolských absolventů – HSchulAbsZugV

vždy v platném znění.

1.2 Důležité pojmy

- **Výdělečná činnost**
Výdělečná činnost je samostatná činnost a závislé zaměstnání.
- **Zaměstnání**
Zaměstnání je závislá činnost, zejména v pracovním poměru.
Jako zaměstnání platí také získávání profesních znalostí, dovedností nebo zkušeností v rámci podnikového odborného vzdělávání (další vzdělávání, rekvalifikace, výuka).
- **Cizinci**
Osoby, které nejsou Němci ve smyslu článku 116 Základního zákona (ústavy) SRN.
- **Třetí státy**
Třetí státy jsou v tomto letáku všechny země, které nepatří do Evropské Unie (EU) příp. k Evropskému hospodářskému společenství (EHS/EWG).
- **Evropské hospodářské společenství (EHS/EWG)**
K EHS patří následující země: Belgie, Dánsko, Německo, Finsko, Francie, Řecko, Velká Británie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Švédsko, a Španělsko, Island, Norsko a Lichtenštejnsko.

Občané Švýcarska jsou na stejné rovině jako státní příslušníci zemí EHS podle „Dohody o volném pohybu občanů v rámci EU – Švýcarsko“

- **Nové členské státy Evropské Unie**

K 1. květnu 2004 přistoupily k EU státy Estonsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovenská republika, Slovinsko, Česká republika, Maďarsko a Kypr.

Během přechodného období potřebují příslušníci těchto států i nadále Pracovní povolení EU od Spolkové agentury práce. To neplatí pro státní příslušníky z Malty a Kypru, kteří již požívají volného pohybu pracovníků v rámci EU (viz kapitola 14).

Od 1. ledna 2007 přistoupily k EU státy Bulharsko a Rumunsko. Během přechodného období potřebují státní příslušníci těchto zemí i nadále Pracovní povolení EU Spolkové agentury práce (viz kapitola 14).

1.3 Pobytový titul

- **Vízum [§ 6 Zákon o pobytu - AufenthG]**

Vízum musí být uděleno německým zahraničním zastoupením v zemi původu (velvyslanectví, konzulát) před příjezdem cizince do Německa (Kapitola 11).

- **Povolení k pobytu [§ 7 AufenthG]**

Povolení k pobytu je časově limitovaný pobytový titul. Uděluje se z různých důvodů, například k získání vzdělání, výdělečné činnosti, přistěhování rodiny nebo z humanitárních důvodů.

- **Povolení k usazení [§ 9 AufenthG]**

Povolení k usazení není časově omezený pobytový titul. Opravňuje k výkonu výdělečné činnosti, je časově a prostorově neomezen a nesmí být vydán s vedlejšími nařízeními.

- **Trvalý pobyt v ES [§ 9a AufenthG]**

Cizinci z třetích států, kteří žijí minimálně 5 let na území některého ze států Evropské Unie, mohou za určitých předpokladů obdržet právní statut dlouhodobě oprávněného k pobytu (povolení k dlouhodobému pobytu v ES).

- **Prozatímní povolení k pobytu [§ 61 odst. 2 Zákona o azylu]**

Prozatímní povolení k pobytu (není pobytový titul) se uděluje žadatelům o politický azyl o jejichž žádosti ještě nebylo pravomocně rozhodnuto.

- **Strpění pobytu [§ 60a AufenthG]**

Strpění pobytu (není pobytový titul) se uděluje, když je přechodně přerušeno vyhoštění cizince.

- **Pro udělení pobytového titulu jsou příslušné cizinecké úřady/cizinecká zastoupení. Pokud máte dotazy, obraťte se prosím na váš cizinecký úřad.**

- **Pro spádové skupiny označené → je kompetentní úřad Centrála pro zprostředkování práce**
Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV)
53123 Bonn, Villemobmlberstr. 76
Tel. (0228) 713 – 0, Fax. (0228) 713 – 1111.
Zde obdržíte další informace.

2 Přijetí zaměstnání bez zapojení agentury práce

2.1 Pro přijetí zaměstnání bez souhlasu agentury práce jsou oprávněni

- Státní příslušníci zemí EU/EHS a Švýcarska (kap. 1.2);
(výjimky platí během přechodného období pro příslušníky států, které vstoupily do EU k 1. květnu 2004 příp. k 1. lednu 2007 – viz kapitola 14).
- Zahraniční pracovníci, kteří jsou podle zákona oprávněni k vykonávání zaměstnání, například cizinci s povolením k usazení (kap. 1.3).

2.2 Udělení pobytového titulu za účelem zaměstnání nevyžaduje souhlas agentury práce pro

- **praxi**
 - během pobytu za účelem vzdělávání ve škole nebo při studiu, která je předepsanou součástí vzdělávání/studia nebo je prokazatelně nutná pro dosažení výukového cíle/studijního cíle;
 - v rámci finančně podporovaného **programu EU**
 - praxe až do jednoho roku v rámci prokazatelného **mezinárodního výměnného programu** sdružení a veřejně-právních zařízení nebo studentských organizací po dohodě se Spolkovou agenturou práce → ZAV;
 - odborných a vedoucích pracovníků, kteří obdrželi stipendium z veřejných německých prostředků EU (**vládní praktikanti**);

[§ 2 BeschV]

- **vysoce kvalifikované** zahraniční pracovníky, jimž bylo uděleno právo k usazení;

[§ 3 BeschV]

- **vedoucí pracovníky**, kteří mají jako **vedoucí zaměstnanci** generální plnou moc nebo prokuru a také společníci obchodních společností a vedoucí pracovníci podniku, který je činný mimo Německo na úrovni předsedy představenstva, ředitele a vedení podniku;

[§ 4 BeschV]

- **pedagogický personál, vědecké spolupracovníky, hostující vědce a inženýry a techniky**, kteří patří k výzkumnému týmu hostujícího vědce a také pedagogické síly veřejných škol nebo státně uznaných privátních škol;

[§ 5 BeschV]

- zahraniční pracovníky, u nichž je nutné přechodné zaměstnání v sídle německého zaměstnavatele v souvislosti s **obchodním zastoupením** podniku v **zahraničí** nebo kteří přicestují v rámci jejich zaměstnání do zahraničí, aby zde prováděli krátkodobě **obchodní činnost** jako jednání nebo vyjednávání, uzavírání smluv nebo nákup zboží, které je určeno pro vývoz;

[§ 6 BeschV]

- osoby, které jsou při ponechání jejich obvyklého pobytu činné v zahraničí v rámci **přednášek, vystoupení** zvláštní vědecké nebo umělecké hodnoty, vystoupení sportovního charakteru, **festivalů, pohostinských vystoupení nebo hudebních a kulturních dnů**, když je doba trvání jejich činnosti nepřesáhne 3 měsíce v průběhu 12 měsíců;

[§ 7 č. 1 a 2 BeschV]

- osoby, které vystupují v **denních produkcích** až do 15 jednotlivých vystoupení v roce;

[§ 7 č. 3 BeschV]

- **profesionální sportovce a trenéry**, u nichž je plánována účast v německých sportovních klubech nebo podobných sportovních zařízeních, které se účastní závodního sportu, pokud ukončili 16. rok života a klub nebo zařízení jim vyplácí hrubou mzdu, která činí minimálně 50 % příspěvkového limitu pro zákonné důchodové pojištění a Německý vrcholový svaz po dohodě s Německým sportovním svazem potvrdí jejich sportovní kvalifikaci jako profesionální sportovec nebo trenér;

[§ 7 č. 4 BeschV]

- zaměstnání jako **fotomodelka, reklamní modelka, manekýna**, pokud to zaměstnavatel ohlásil Spolkové agentuře pro práci před jejich přijetím,

Odpovídající formulář je na internetu pod www.arbeitsagentur.de > Formulare > Formulare für Unternehmen > Internationaler Arbeitsmarkt <

[§ 7 č. 5 BeschV]

- **žurnalisty**, korespondenty a zpravodaje, kteří jsou uznáni tiskovým a informačním úřadem Spolkové vlády.

[§ 8 BeschV]

- osoby, které se účastní dobrovolné služby, která je zákonem regulovaná nebo se zakládá na **programu EU** (například **Dobrovolný sociální rok**) nebo jsou zaměstnání převážně z charitativních nebo náboženských důvodů;

[§ 9 BeschV]

- **studenty a školáky** zahraničních vysokých škol a odborných škol pro vykonávání **prázdninových brigád** až do 3 měsíců v průběhu časového intervalu 12 měsíců, když je zaměstnání zprostředkováno Spolkovou agenturou práce → **ZAV**;

[§ 10 BeschV]

- **osoby, které byly vyslány** do Německa svým zaměstnavatelem se sídlem v zahraničí na dobu až 3 měsíců v průběhu časového intervalu 12 měsíců, aby
 - provedly **umístění, montáž, poučení o obsluze, údržbu nebo opravu*) stroje, zařízení, programu** elektronického zpracování dat, které slouží k průmyslovým účelům a byly u zaměstnavatele objednány,
 - zakoupené stroje, zařízení a jiné věci odebraly nebo byly seznámeny s jejich obsluhou,
 - zakoupená, použitá zařízení **demontovaly** pro účely opětovné montáže v zemi, kde sídlí jejich zaměstnavatel, *)
 - **postavily, rozebraly a obsluhovaly veletržní stánky** svého podniku nebo veletržní stánky pro zahraniční podnik, který má sídlo ve státě zaměstnavatele, nebo
 - v rámci exportních a licenčních smluv absolvovaly **podnikové školení**;

***) Osvobození od souhlasu předpokládá, že zaměstnavatel činnost pracovníka před jejím zahájením oznámí Spolkové agentuře práce. Odpovídající formulář je možné najít na internetu pod www.arbeitsagentur.de > Formulare > Formulare für Unternehmen > Internationaler Arbeitsmarkt <**

[§ 11 BeschV]

- osoby, které jsou akreditovány k přípravě, účasti, provádění a dodatečné přípravě **mezinárodních sportovních akcí**;

[§ 12 BeschV]

- **řidiče zaměstnavatele** se sídlem v zahraničí v **mezistátním silničním provozu**, pokud
 - má podnik sídlo na výsostném území EHS a zaměstnavatel pro své řidiče z třetích zemí vystavil řidičské oprávnění podle nařízení (EHS) č. 881/92;
 - má podnik své sídlo v třetí zemi a vozidlo je schválené ve státě, kde má sídlo zaměstnavatel, pro pobyt maximálně 3 měsíců v průběhu 12 měsíců;
 - v mezistátní linkové dopravě autobusů bez řidičského oprávnění také pak, pokud je vozidlo schválené v tuzemsku;
 - v kolejové mezistátní dopravě. Ustanovení platí nehledě na schválení vozidla;

[§ 13 BeschV]

- osoby v **lodní a letecké dopravě**,
 - které jsou členy posádky námořních lodí v mezinárodním provozu,
 - které jsou podle zákona o navigátorech registrovány jako navigátor po moři,
 - které jsou zaměstnány jako technický personál na vnitrozemských lodích a v mezistátním provozu pro potřebnou péči o hosty jako personál obsluhy a servisu na osobních lodích,
 - které jsou členy posádky letadel zaměstnavatele se sídlem v zahraničí;

[§ 14 BeschV]

- zahraniční zaměstnanci, kteří jsou svým zaměstnavatelem se sídlem v EHS nebo ve Švýcarsku vysláni přechodně k **poskytnutí služby** na území Spolkové republiky, pokud jsou řádně zaměstnáni ve státě, kde podnik sídlí.

Pro provádění postupu jsou příslušná německá zahraniční zastoupení (velvyslanectví/konzuláty).

Od 1. května 2004 příp. 1. ledna 2007 mohou poskytovat **služby** za hranicemi i **podniky z nových členských států EU** s vlastním personálem bez pracovního povolení EU. Výjimku tvoří především služby ve stavebním průmyslu, v oblasti čištění budov, inventáře a dopravních prostředků a také v oblasti vnitřních dekorací. Mezistátní postoupení zaměstnanců může představovat služby, spadá ale kvůli účinkům na německý trh práce ještě pod přechodné úpravy.

[§ 15 BeschV]

- **Bližší informace poskytuje cizinecký úřad. Tam také dostanete informace o dalším okruhu osob, které mohou být zaměstnány bez souhlasu Spolkové agentury práce a to max. na dobu trvání tohoto zaměstnání.**

3 Souhlas pro zaměstnání, která nepředpokládají žádné odborné vzdělání

Spolková agentura práce může souhlasit s udělením povolení k pobytu pro vykonávání zaměstnání, které nepředpokládá minimálně tříleté odborné vzdělání pro

- **sezónní práce**, které nepřekračují 30 hodin týdně při průměrné šestihodinové pracovní době denně, v celkovém trvání 4 měsíců v jednom kalendářním roce, pokud byl zahraniční pracovník zprostředkován Spolkovou agenturou práce na základě domluvy s pracovní správou země původu. Takové domluvy existují v současné době s Chorvatskem, Polskem, Slovenskem, Slovinskem, Maďarskem, Rumunskem, Českem a Bulharskem pro hotelové a restaurační provozy.

Zprostředkování je omezeno na práce v zemědělství a lesnictví, v hotelové a restaurační činnosti, pro zpracování ovoce a zeleniny a také na práce na pilách.

Časový interval pro zaměstnání sezónních pracovníků je omezen na provoz 8 měsíců ročně. Omezení neplatí pro provozy pěstování ovoce, zeleniny, vína, chmelu a tabáku.

[§ 18 BeschV]

- cizince na práci ve **stánkovém prodeji** až na dobu celkem 9 kalendářních měsíců v roce, pokud je pracovník zprostředkován na základě domluvy s pracovní správou v zemi původu;

[§ 19 BeschV]

- **au-pair** se základními znalostmi německého jazyka, která je mladší 25 let a je zaměstnána v rodině, kde je němčina jako mateřský jazyk, po dobu až 1 roku.

[§ 20 BeschV]

- **výpomoc v domácnosti** pro vykonávání zaměstnání na plný úvazek, ze kterého je povinnost odvádět pojištění, až na dobu 3 let, pro domácí práce v domácnostech, kde jsou osoby, které vyžadují péči ve smyslu jedenácté knihy Sociálního zákoníku, když je výpomoc do domácnosti zprostředkována na základě domluvy s pracovní správou země původu;

[§ 21 BeschV]

- **umělce a artisty** a také **pomocný personál**, který je nutný pro zajištění umělecké produkce → ZAV;

[§ 23 BeschV]

- praktické činnosti pro **uznání odborné kvalifikace** (vyučení v oboru), získané v zahraničí;

[§ 24 BeschV]

- **učně odborného běžného a dalšího vzdělávání** (vyučení v oboru) po dobu stanovenou podle nařízení pro denní vzdělávání a u dalšího vzdělávání po dobu, která je potřebná k dosažení dalšího vzdělávacího cíle.

Pro zkoušku předpokladů nástupu ke studiu podle Zákona o odborném vzdělávání a pro další odborné vzdělávání jsou příslušné agentury práce.

[§ 17 AufenthG]

- německé státní příslušníky, pokud mají rozhodnutí o přijetí podle Spolkového zákona o vyhnancích;

[§ 33 BeschvV]

- státní příslušníky **Andory, Austrálie, Izraele, Kanady, Monaka, Nového Zélandu, San Marina, Spojených států amerických;**

[§ 34 BeschvV]

- **montéry montovaných domů**, které jsou dodány výrobcem montovaných domů se sídlem v zahraničí do Německa, aby mohli postavit a smontovat dům nebo haly z hotových dílů;

[§ 35 BeschvV]

- **osoby, které** jsou zaměstnavatelem se sídlem v zahraničí vyslány do Německa na dobu delší než tři měsíce, aby

- provedly **umístění, montáž, zaučení do obsluhy, údržbu nebo opravu*) stroje, zařízení, programu** elektronického zpracování dat, které slouží k průmyslovým účelům a byly u zaměstnavatele objednány.
- nabytá **použitá zařízení demontovaly** pro účely opětovného smontování v zemi, kde sídlí zaměstnavatel;

[§ 36 BeschvV]

- zaměstnání **přeshraničních pracovníků, tzv. pendlerů;**

[§ 37 BeschvV]

4 Souhlas pro zaměstnání, která předpokládají odborné vzdělání pracovníků

Spolková agentura práce může souhlasit s udělením pobytového titulu za účelem získání zaměstnání, které předpokládá minimálně tříleté odborné vzdělání, pro

- **pedagogické pracovníky** pro vyučování jazyků ve školách pod dohledem příslušného profesního konzulárního zastoupení;
[§ 26 odst. 1 BeschvV]
- **kuchaře specialit** pro práci v restauracích, kde se podávají speciality;
[§ 26 odst. 2 BeschvV]
- **IT-specialisty** s vysokoškolským nebo odborným vysokoškolským vzděláním nebo srovnatelnou kvalifikací;
[§ 27 č. 1 BeschvV]
- **odborné síly** s vysokoškolským nebo odborným vysokoškolským vzděláním nebo srovnatelnou kvalifikací, pokud je jejich činnost díky jejich **odborným znalostem** ve veřejném zájmu;
[§ 27 č. 2 BeschvV]
- **absolventy studia** na německých vysokých a odborných vysokých školách na adekvátní pracovní pozici;
[§ 27 č. 3 BeschvV]
- **vedoucí úředníky a specialisty** pro kvalifikované zaměstnání v podniku, který má sídlo v Německu;
[§ 28 č. 1 BeschvV]
- vedoucí úředníky **německo-zahraněního společného podniku**;
[§ 28 č. 2 BeschvV]
- **sociální pracovníky** pro zahraniční rodiny, kteří jsou zaměstnání německým zřizovatelem v sociální práci;
[§ 29 BeschvV]
- **ošetřovatele** (péče o nemocné, děti, seniory/ky) s příslušným vzděláním, které odpovídá podle německých profesních požadavků současnému stavu vzdělání a s dostatečnými znalostmi němčiny, pokud jsou zprostředkováni od Spolkové agentury práce. Odpovídající dohoda o zprostředkování existuje v současné době pro třetí státy pouze s Chorvatskem;
[§ 30 BeschvV]

- kvalifikované odborníky, kteří mají vysokoškolské nebo odborné vysokoškolské vzdělání nebo srovnatelnou kvalifikaci, kteří jsou zaměstnáni v rámci výměnného programu zaměstnanců v **mezinárodně činném podniku** nebo **koncernu** → **ZAV**;

[§ 31 č. 1 BeschvV]

- odborníky mezinárodně činného koncernu nebo části podniku, kteří mají srovnatelnou kvalifikaci s německými odborníky, pokud je činnost nutná **pro přípravu nějakého projektu v zahraničí** → **ZAV**;

[§ 31 č. 2 BeschvV]

5 Souhlas se zaměstnáním na základě mezistátních dohod

Pokud existuje mezistátní dohoda, která upravuje výkon zaměstnání, určuje se udělení souhlasu podle této dohody.

- **Zaměstnanci na základě uzavření smlouvy o dílo**

Souhlas může být udělen k pobytovému titulu pro vykonávání zaměstnání na základě mezistátní dohody o zaměstnávání v rámci smluv o dílo u stejného zaměstnavatele na dobu maximálně 2 roky. Pokud cizinec opustí Německo a pobytový titul vypršel nebo zanikl, tak smí být nový souhlas udělen pouze tehdy, pokud není časový interval mezi vycestováním a opětovným přicestováním smluvního pracovníka kratší, než byla celková doba platnosti předchozího pobytového titulu. Doba uvedená v druhé větě činí maximálně 2 roky; trvá 3 měsíce, pokud cizinec před vycestováním nebyl zaměstnán v Německu déle než 9 měsíců.

Základem pro zaměstnávání zahraničních pracovníků v rámci uzavření smlouvy o dílo jsou bilaterální dohody, které Spolková vláda uzavřela s následujícími zeměmi: Bosna-Hercegovina, Jugoslávie, Chorvatsko, Lotyšsko, Makedonie, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Česko, Turecko a Maďarsko;

[§ 39 BeschvV]

- **Zahraniční pracovníci**

U zahraničních pracovníků se jedná o cizince, kteří právě získali v rodné zemi odbornou kvalifikaci, ovládají německý jazyk a ke zdokonalení jejich odborných a jazykových znalostí přijmou zaměstnání v Německu (maximální doba trvání 18 měsíců).

Věková hranice pro přijetí do zaměstnání je minimálně 18 let a maximálně 35 let (příp. 40).

Základem pro zprostředkování zahraničních pracovníků jsou bilaterální dohody (dohody o zahraničních pracovnících), v kterých je kromě jiného stanoven i roční kontingent.

V současné době existují dohody s Albánií, Bulharskem, Estonskem, Chorvatskem, Lotyšskem, Litvou, Polskem, Rumunskem, Ruskou federací, Švýcarskem, Slovenskem, Slovinskem, Českem a Maďarskem.

Zahraniční pracovníci obdrží z Centrálního úřadu pro zprostředkování práce (ZAV) v Bonnu osvědčení o povolení, které je udělováno nezávisle na situaci a vývoji na trhu práce.

[§ 40 BeschvV]

- **Pro cizince existují další možnosti imigrace a zaměstnání v Německu v rámci mezistátních dohod. Další informace Vám poskytnou agentury práce a Centrální úřad pro zprostředkování práce → ZAV.**

6 Cizinci, kteří mají obvyklý pobyt v Německu

6.1 Zásada

U cizinců, kteří žijí v Německu se při postupu k udělování souhlasu nediferencuje podle oborových skupin nebo stupně kvalifikace, jako to je u nových imigrantů. Pro cizince, kteří žijí v Německu, jsou otevřené zásadně všechny možnosti zaměstnání.

Ale i zde žijícím cizincům může být výkon zaměstnání povolen zásadně pouze tehdy, pokud agentura práce souhlasí.

6.2 Zaměstnání bez povolení

Výkon zaměstnání, která jsou uvedena v kapitole 2, může být dovolen také cizincům žijícím v Německu bez souhlasu [§ 2 BeschvVerfV]. Kromě toho není vyžadován souhlas u

- zaměstnání **rodinných příslušníků** zaměstnavatele v jeho podniku, pokud s ním žijí ve společné domácnosti. Rodinní příslušníci v uvedeném smyslu jsou manželé, životní partneři, rodiče a děti zaměstnavatele a jeho manžela(ky);

[§ 3 BeschvVerfV]

- **Zaměstnání osob**, které jsou přechodně zaměstnání **terapií, opětovnou aklimatizací, mravní nápravou nebo výchovou** (například nemocných, závislých nebo trestaných osob).

[§ 4 BeschvVerfV]

6.3 Souhlas se zaměstnáním bez omezení

Bez omezení a časového omezení může být udělen souhlas pro

- **Cizince, kteří ukončili 18. rok života** a mají povolení k pobytu
 - pro zaměstnání v **pracovním poměru**, pokud cizinci v Německu
 - a. zakončili školu se všeobecným zaměřením nebo
 - b. se pravidelně a s přiměřenou spoluprací účastnili jednoleté školské přípravy na povolání,
 - c. nebo se účastnili školení, které je připravovalo na povolání, podle třetí knihy Sociálního zákona (SGB III)
 - d. a nebo se účastnili přípravy odborného vzdělávání podle zákona o odborném vzdělávání;
 - pro **odborné vzdělávání** ve státem uznaném nebo srovnatelně regulovaném školicím povolání, pokud cizinec uzavřel smlouvu o školení

[§ 8 BeschvVerfV]

- **Cizinci, kteří mají povolení k pobytu a**
 - **dva roky vykonávali** legálně **zaměstnání**, které podléhá povinnému pojištění na území Spolkové republiky.
 - je jim dovoleno, strpěno nebo umožněno **zdržovat se** bez přerušení po dobu **tří let na území Spolkové republiky**;

[§ 9 BeschvVerfV]

6.4 **Žadatelé o azyl a trpění cizinci**

- **Žadatelé o azyl** mohou po jednom roce umožnění pobytu vstoupit na trh práce;

[§ 61 odst. 2 Zákon o postupech při udělování azylu]

- **Trpění cizinci** mohou po jednoletém nepřerušovaném, legálním pobytu vstoupit na trh práce; souhlas se zaměstnáním může být udělen bez omezení a bez časového omezení, pokud se tyto osoby **zdržují** po dobu **čtyř let na území** Spolkové republiky nepřerušovaně s dovolením, s umožněním pobytu nebo jako tolerované.

[§ 10 BeschvVerfV]

7 Postup pro udělení souhlasu

7.1 Žádost o pobytový titul za účelem přijetí pracovního poměru

Při žádosti o pobytový titul, který umožňuje přijetí zaměstnání, zkoumá cizinecký úřad, zda se jedná o zaměstnání, které vyžaduje nebo nevyžaduje souhlas. Pokud jde o zaměstnání, které vyžaduje souhlas, zapojí do řízení příslušnou agenturu práce.

7.2 Příslušná agentura práce

Pro rozhodování o dotazu cizineckého úřadu na souhlas k přijetí práce je kompetentní zásadně agentura práce, v jejímž okrese má zaměstnavatel sídlo (podnik, pobočka, dceřiná společnost).

Pro určité skupiny osob (např. umělce) platí zvláštní úpravy kompetence.

7.3 Kontrola předpokladů pro udělení souhlasu agenturou práce

S udělením pobytového titulu pro vykonávání zaměstnání je možné souhlasit, pokud

- ze zaměstnání cizince nevyplývají žádné negativní důsledky na trh práce,
- pro zaměstnání nejsou k dispozici němečtí pracovníci, státní příslušníci ze zemí EHS, Švýcarska, a cizinci, kteří jsou německým pracovníkům, co se týče přijímání práce, právně rovni (kontrola přednosti).
- cizinec není zaměstnán za méně výhodných pracovních podmínek než srovnatelný německý pracovník.

[§ 39 AufenthG]

- **Pracovníci, kteří mohou být zprostředkováni pouze s podporou agentury práce, mají také přednost.**
- **Zaměstnavatel, u kterého má být zaměstnán cizinec, je povinen sdělit Spolkové agentuře práce informace o platu, pracovní době a jiných pracovních podmínkách.**
- **Předpoklady pro udělení souhlasu platí jak pro cizince, kteří se právě zdržují s dovolením v Německu, i pro cizince, kteří nově chtějí nově přicestovat kvůli získání práce.**
- **Cizincům, kteří se již zdržují v Německu, může být udělen souhlas k přijetí zaměstnání jakéhokoliv druhu, pokud existují jiné předpoklady (viz kapitola 6).**
- **Cizincům, kteří chtějí nově přicestovat, může být udělen souhlas pouze tehdy, pokud je požadované zaměstnání uvedeno v Nařízení o zaměstnávání (viz kapitola 3 a 4).**

7.4 Úvod ke snaze o zprostředkování práce

Přání zaměstnavatele, zaměstnat pouze určitého cizince, pro souhlas k přijetí zaměstnání nestačí. Předpokladem je spíše, že je zaměstnavatel připraven zaměstnat pracovníka, který je na tuzemském trhu práce k dispozici. To znamená, že agentuře práce byla předložena detailní nabídka pracovních míst.

Agentura práce musí přezkoumat, zda jsou na regionálním/celostátním (EU-/EHS-) trhu práce k dispozici pracovníci, kteří mají přednost.

Trvání zkoumání trhu práce je závislé na obsazovaném místě a s tím spojenému rozsahu snahy o zprostředkování.

Zaměstnavatelé mohou rozhodovací proces výrazně zkrátit, pokud agentuře práce předloží nabídku pracovních míst včas. Pokud dojde dotaz na souhlas od cizineckého úřadu, může být v těchto případech příp. obratem sděleno rozhodnutí agentury práce.

Pouze, pokud není zprostředkování prokazatelně možné, smí agentura práce s přijetím práce zahraničním pracovníkem souhlasit oproti cizineckému úřadu.

7.5 Omezení udělování souhlasu agenturou práce

Souhlas k udělení pobytového titulu, který opravňuje k přijetí zaměstnání, může být vzhledem

- k odborné činnosti
- k zaměstnavateli
- k okresu agentury práce
- k situaci a rozdělení pracovní doby

omezen. Souhlas se uděluje na dobu trvání zaměstnání, maximálně na 3 roky.

Pro zaměstnání, která jsou dle nařízení nebo dle mezistátní dohody časově omezena, se uděluje souhlas maximálně na určenou dobu.

Souhlas platí zásadně vždy pouze pro jeden určitý pobytový titul, například vízum nebo povolení k pobytu.

Podmínky, které jsou stanoveny v souhlasu Spolkové agentury práce (platnost souhlasu, druh zaměstnání, podnik, pozice a rozdělení pracovní doby), musí cizinecký úřad převzít do pobytového titulu.

- **Před změnou pracovního místa by měly být u cizineckého úřadu vyjasněny právní otázky k pobytu.**

8 Odmítnutí souhlasu

Souhlas k možnosti přijetí zaměstnání zahraničním pracovníkem **je možné odmítnout**, pokud

- byl pracovní poměr uskutečněn na základě nedovoleného zprostředkování nebo náboru,
- pokud chce být pracovník činný jako zapůjčený pracovník.

Souhlas **může být odmítnut**, když

- se zahraniční pracovník nebo zaměstnavatel provinil proti platným právním předpisům,
- osoba zaměstnance představuje vážné důvody.

[§ 40 AufenthG]

9 Odvolání

Proti souhlasu může být podáno odvolání, když je cizinec zaměstnán za méně výhodných pracovních podmínek než srovnatelný německý zaměstnanec nebo pokud existují důvody, které jsou uvedeny v kapitole 8.

[§ 41 AufenthG]

10 Ukončení souhlasu

Souhlas k přijetí zaměstnání pozbývá platnosti s ukončením zaměstnaneckého poměru, ke kterému byl udělen.

[§ 14 BeschVerfV]

11 Žádost o vstupní vízum za účelem získání práce

Pro udělení potřebného víza k získání práce v Německu jsou příslušná zahraniční zastoupení v zemi původu žadatele. Žadatel by se měl včas před zamýšlenou cestou do Německa spojit se svým příslušným zahraničním zastoupením, aby se mohl informovat o příslušných místních zvláštěnostech s ohledem na udělení víza.

Aby se zabránilo časově náročnému dotazování, měl by žadatel předložit pokud možno všechny podklady. Kromě toho se musí pravidelně předkládat platný cestovní pas, a pokud není místo bydliště v rodné zemi žadatele, musí být předloženo také platné povolení k pobytu.

Při pobytu v Německu, delším než 3 měsíce, je ve většině případů nutný souhlas cizineckého úřadu, který je příslušný pro delší pobyty. Žádost musí být proto předána na místně příslušný cizinecký úřad. U prací, kde je povinnost udělení souhlasu, zapojí cizinecký úřad příslušnou agenturu práce.

Teprve když proti přijetí zaměstnání nejsou žádné námitky, může zahraniční zastoupení vystavit vízum s platností 3 měsíce a za podmínek, které byly sděleny cizineckým úřadem. Pokud by zahraniční zastoupení mělo informace, které by hovořily proti vstupu žadatele a/nebo by cizinecký úřad v Německu se žádostí nesouhlasil, musí být žádost o vízum odmítnuta.

12 Přestupek proti právnímu řádu

Kdo vykonává práci jako zahraniční pracovník bez potřebného pobytového titulu/pracovního povolení EU nebo jako zaměstnavatel zaměstnává zahraničního pracovníka bez potřebného pobytového titulu/pracovního povolení EU, jedná proti právnímu řádu [§ 404 SGB III]

Přestupek proti právnímu řádu může být potrestán peněžní pokutou

- pro zahraničního pracovníka do 5000 €,
- pro zaměstnavatele až 500 000 €.

13 Přejídné úpravy podle Zákona o pobytu

Příslib k přidělení pracovního povolení, udělený cizineckému úřadu před 1. lednem 2005, platí jako souhlas na přidělení pobytového titulu za účelem získání zaměstnání i nadále.

Pracovní povolení, které bylo vydáno před nabytím platnosti Zákona o přistěhovalectví si ponechává svoji platnost až do uplynutí doby platnosti.

Pokud byl pobytový titul udělen podle nového práva, platí pracovní povolení jako souhlas Spolkové agentury práce k přijetí zaměstnání. Převezmou se omezení, která jsou uvedena v pracovním povolení.

Pracovní oprávnění, které bylo uděleno před nabytím platnosti Zákona o přistěhovalectví, platí jako neomezený souhlas Spolkové agentury práce k přijetí zaměstnání.

Zaměstnání, které bylo přijato před 31. prosincem 2004, které bylo osvobozeno od povinnosti vydání pracovního povolení, platí od 1. ledna 2005 jako osvobozené od souhlasu.

[§§ 104 a 105 AufenthG]

14 Přejídné úpravy pro pracovníky z nových členských zemí EU

Pracovníci ze států, které vstoupily do EU k 1. květnu 2004, příp. k 1. lednu 2007 (viz kapitola 1.2), potřebují v přechodném období i nadále pracovní povolení, které se uděluje jako **Pracovní povolení EU/ Pracovní oprávnění EU** (německy: *Arbeitserlaubnis-EU/Arbeitsberechtigung-EU*).

Výjimka: pracovníci z Malty a Kypru mají již plnou svobodu pohybu pracovníků v rámci EU.

- a) Rozšíření EU od 1. května 2004: pro státy Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Slovenská republika, Slovinsko, Česká republika a Maďarsko platí přechodné období nejpozději do 30. dubna 2011.
 - b) Rozšíření EU od 1. ledna 2007: pro státy Bulharsko a Rumunsko platí přechodné období nejpozději do 31. prosince 2013.
- **Pro udělení Pracovního povolení EU (německy: *Arbeitsgenehmigung-EU*) jsou kompetentní agentury práce (německy: *Agentur für Arbeit*). Cizinecké úřady (německy: *Ausländerbehörde*) se tohoto řízení neúčastní.**

Státní příslušníci členských zemí EU mohou do Německa přicestovat bez víza. **Nepotřebují žádný pobytový titul** (německy: *Aufenthaltstitel*). Mají právo se zdržovat v Německu, pokud se prokáží pasem nebo oficiálním občanským průkazem.

Cizinecký úřad jim vystaví z moci úřední „**Osvědčení o právu k pobytu**“ (německy: *Bescheinigung über das gemeinschaftliche Aufenthaltsrecht*).

Pro udělení **Pracovního povolení EU** (německy: *Arbeitserlaubnis-EU*) platí výklad podle tohoto letáku.

Pracovní povolení EU se uděluje zásadně na jeden rok.

Zaměstnanci, kteří měli možnost působit na německém trhu práce po dobu 12 měsíců, mají nárok na **Pracovní oprávnění EU** (německy: *Arbeitsberechtigung-EU*), které se uděluje bez omezení, na dobu neurčitou.

Rodinní příslušníci zaměstnanců ze států,

a) které vstoupily do EU k 1. květnu 2004, získávají nárok na pracovní oprávnění EU a tak na neomezený vstup na pracovní trh, pokud prokážou, že se zaměstnancem, který vlastní pracovní oprávnění EU nebo na něj má nárok, žijí podle práva ve společné domácnosti v Německu.

b) které vstoupily do EU k 1. lednu 2007, získávají nárok na pracovní oprávnění EU a tak na neomezený vstup na pracovní trh, pokud se zaměstnancem, který vlastní pracovní oprávnění EU nebo na něj má nárok, žijí ve společné domácnosti v Německu a od 1. ledna 2007 nebo po dobu minimálně 18 měsíců se zdržují na území Spolkové republiky.

[§ 284 SGB III a § 12a ArGV]

Další informace poskytují agentury práce (Agenturen für Arbeit).

15 Ochrana dat

Sociální zákoník chrání zejména před nedovoleným zneužitím osobních dat. Ty smí být zpracovávány a používány pouze tehdy, když to dovoluje právní předpis nebo s Vaším souhlasem.

Vaše údaje potřebuje agentura práce, aby mohla přezkoumat, zda může souhlasit s Vaším přijetím do zaměstnání. Vaše nutná spoluúčast vyplývá z §§ 60 a násl. První knihy Sociálního zákoníku (SGB I).

Vaše osobní údaje mohou být v potřebném rozsahu uloženy a používány také pro vyplnění dalších zadání Spolkové agentury práce a jejích agentur práce podle SGB.

Můžete požadovat informace o Vašich uložených osobních datech, můžete je opravit nebo v případech, uvedených v zákoně, také zablokovat nebo vymazat.

Osobní data podléhají tajemství [§ 35 SGB I] a smí být předávána pouze za omezených předpokladů podle §§ 67 a násl. SGB X.

Tento informační leták
a další aktuální informace o zákonných ustanoveních,
které je třeba znát před přijetím práce v Německu,
najdete také na internetu pod

www.arbeitsagentur.de > Unternehmen > Arbeitskräftebedarf > Beschäftigung > Ausländer

Vydavatel

Spolková agentura práce
centrála, tým SP II 11

stav: k listopadu 2007